ڕادێوی کوبانی ڕۆڵە لەدایکنەبووەکەم ... بێریڤان جەمال حەمە سەعید

“ڕادێوی کوبانی”، یەکێک بوو لە فلیمە دۆکۆمێنتییەکانی ڤێستیڤالی جیهانی دووهەزار و شانزە لە شاری ئەمستردامی پایتەختی هۆلەندا، کە بە باشترین فلیمی دۆکۆمێنتی هۆلەندی هەلبژێردرا و خەڵاتی پێبەخشرا. هەر لەو پەیوەنددا، ئەم فلیمە یانزە جار ل□□ ه□لی سینەماکانی ئەمستردامدا، نمایش درا.
ئەم فلیمە لە دەرھێنانی ڕێبەر دۆسکییە (٤١ سالە) و بابەتەکەی لەسەر هێرشی داعش ب□ داگیرکردنی کۆبانی و بەرەنگاربوونەوەی جەماوەری خەڵکەکەیەتی ل□ بەرامبەر ئەم هێرشەدا و ڕزگارکردنی. لەلایەک سیمای دیمەنی دڵتەزێنی شارێکی وێران و کاولکراو پیشان دەدات، کە چۆن لاشەی شێواو و پارچە پارچە‌ کراو لەناو داروپەردووی ئەم شارە وێرانەدا بە شۆفل دەردەهێنرێن، لەلایەکی تریشەوە، هێزو توانای لەبننەهاتووی دانیشتوانی بەیان دەکات، کە چۆن زاڵ دەبن بەسەر ئەم بارودۆخە پڕکارەساتە و چ هەوڵ و کۆششێکی پڕزەحمەت دەدن بۆ دەستپێکردنەوە ژیان و ئاوەدانکردنەوەی شارەکە لەپاش ئەم هێرشە.

لە دیمانەیەکدا بۆ ئاوێنە، ڕێبەر دۆسکی ئاماژە بەوە دەکات، “کە دەیەوێت لەڕێگای ئەم فلیمەوە، کۆبانی لە دوای کارەساتی جەنگ بە جیهان بناسێنیت، جێگەیەک کە لەکاتی ڕووداونی جەنگەکەدا، تەواوی زۆمی کامێراکانی جیهان ڕووی تێکردبوو، سات بەسات ڕوومان□ی □ووداوە پڕ تراجیدییەکانی دەکرد، کەچی کۆبانی دوای جەنگ، کاتێک کە خەڵکەکەی بۆ ئاوەدانکردنەوەی پێویستی بەوپەڕی هاوکارییە، کامێرەکان باریان کردووە و جیهان لێی بێئاگایە.”
کچێکی گەنجی کوردی تەمەن بیست و دوو ساڵ، دیڵۆڤان کۆکیی هەواڵنێر و بێژەری وێستگەی ڕادێوی کۆبانی لەگەڵ هاورێیەکیدا پرۆگرامەکانی پێشکەش دەکات. ‘ڕادیوی کۆبانی’ لە زمانی ئەم بێژەرەوە، هەواڵی ڕووداوەکانی ڕۆژانەی شەڕ، پێشڕەوی جەنگاوەرانی کوبانی، هەلومەرجی ژیانی ئاوارەکان، خەڵک و جەنگاوەران دەڵێن چی، بڵاو دەکاتەوە و جیهانی لێئاگادار دەکاتەوە و هەروەها لەگەڵ موزیک. لەپاش جەنگیش ‘ڕادێو کۆبانی’ ڕۆلی خۆی دەگێڕێت لە ئاوەدانکردنەوەی شارەکە و دەبێتە هۆکارێکی ئەرێنی بۆ یەکڕیزی وسەرەتای دەستپێکردنەوەی

ژیانێکی نوێ خەڵکەکەی.
دەسکی لە چاوپێکەوتنەکەیدا دەڵێت: “لەم فلیمە دکومێنتییەدا، ژن کارەکتەری سەرەکییە، ژن لەناو جەنگ، ژن لە سەنگەرەکانی هەرە پێشەوەی بەرگریدایە لە بەرامبەر شاڵاوی سوپایەکی دڕەندە، هەروەها ژن لە ڕێزی پێشەوەی خەباتی یەکسانیخوازیدایە لە بەرامبەر کەلتووری پیاوسالاری. بەرگری لە باژێڕی کوبانی، ئیتر بەتەنیا کاری پیاوە جوامیر و ئازاکانی گەل نییە. بەڵکوو هاوکات و هاوشان، ئەرکی ژنە دلێر و نەبەردەکانیشە.

ژنانی چەکبەدەستی کوبانی بوون بە سیمبول، سیمبولێک کە هەموو ژنانی کۆمەڵگایەکی پیاوسالاری لە وڵاتانی خۆرهەلاتی ناوەراست، چاویان لێیەتی.”
دیڵۆڤانی کێکیی بێژەر خەیاڵی لەلای منداڵە لەدایکنەبووەکەیەتی، بەو وشانەی کە بوون بە وشەی سەردەم، نامەی بۆ دەنووسێت و لە پرۆگرامی ڕادیۆکەیدا دەیخوێنێتەوە. چیرۆکی جەنگاوەران و شەڕی خوێناوی کۆڵان بە کۆڵانی داعشی بۆ باس دەکات. لێرەدا دیڵۆڤان دەبێت بە دیڵۆڤانی تەواو، دەروونی پڕ لە ناسۆر و برینداری خۆی، یادەوەرییە پڕئازاراوییەکانی و هەستی مرۆڤدۆستی بە جوانییەکی بێوێنە و زمانپاراوانە دەردەبڕێت. دەنگی هێمن و ماتی، گۆمێکە پر لە ئازار و حەسرەت، هاوکات هەر هەمان دەنگە کە ئومیدبەخش و کۆڵنەدەرە. پێدەچێت لەو رێگایەوە بیەوێت زاڵ بێت بە سەر بارودۆخەکەدا، ئەمەش پرۆسەی هێوربوونەوەی خۆیەتی، لە یەک کاتدا خۆی تیغە و خۆشی برینە، دەروونبریندارە و ساڕێژی برینی خۆشی دەکات … لە پرۆگرامەکەیدا ڕابوردووی خۆی، مێژووی شارەکەی و چیرۆکی ڕادیۆی کوبانی بۆ ڕۆڵە لەدایکنەبووەکەی دەگێڕێتەوە:
“ڕۆڵەی من! ڕۆڵە لەدایکنەبووەکەم! لە پانزەی ئەیلولی دوو هەزار و چواردەدا، داعشی چەتە، وەک پەڵە هەوڕێکی ڕەش، کەوتنە گیانی شارەکەم، دەستی چەپەڵیان بۆ درێژکردین، هەزارانیان لێئاوارە کردین. براکەم و باوکم لەگەڵ هەزاران برا و باوکی تر لە بەرەکانی جەنگدان.

“ئەم چیرۆکە، چیرۆکی من و سەدانی وەکو منە، هاورێی منداڵیم شیرین حەسەن لە جەنگی بەرگری کوبانیدا، کەوتە دەست تیرۆریستەکانی داعش، سەریان پەڕاند و لە مەیدانی جرابلس Jarablus هەڵیانواسی، ئیتر لەو رۆژەوە مرۆڤایەتی بۆ من مرد و نەما، پێکەنینی ئەو، چاوەکانی، قژە جوانەکەی … من و شیرین بەلێنمان بە یەکتری دابوو، کە کوبانی ئازاد کرا، بۆ چاوبڕکێ لەگەڵ کوڕان بچین بۆ پارکی شار”

“□□ەکەم! گەر بێتە دنیاوە، هەنگاو بە هەنگای خاکی من، دڵۆپی خوێنی هاورێی منی بە سەرەوەیە … □□ە□کەم ئومێد دەکەم ژیانی تۆ لەم جیهاندا، □ پڕ خۆشی و شادی بێت” .

هەر چەندە شارەکە وێرانە و کەلاوەیە، دیڵۆڤان لەناو ئەم هەلومەرجەشدا گەشبینە و بیر لە داهاتوو دەکاتەوە. لەگەڵ کچێکی تری هاوڕێی سەردانی پارک دەکات، لەگەڵ ئەو کوڕەی کە ئاشقی یەکتر بوون، ژیانی هاوسەرگیری پێکدەهێنێت.
هەر وەکو ئەوەی ڕێبەر دەڵێت: “لەم فلیمە دۆکۆمێنتییەدا، دیوێکی تر وێنەی مرۆڤ دەبینین. چاومان بە مرۆڤێک دەکەوێت لە کۆمەڵگایەکدا، □ کە لەوپەڕی ستەمدیدەییشدا هەستی متمانە بەخۆبوونی نەدۆڕاندووە و بڕوای تەواوی بە خۆی و ئیرادەی پۆڵایینی خۆی، بە خەون و تواناکانی و بە خەبات و تێکۆشانی خۆی هەیە.”

ڕێبەر دۆسکی، جیا لەم بەرهەمە، چەند بەرهەمێکی تری هەیە:

mijn geluk in auschwitz(2012)،
lokroep(2013)
4Ever(2014)
One happy day (2015)
Paardenkracht(2015)
The Sniper of Kobani(2015)
Yezidi Girls(2016)
(Meryem de Commmandante (2016